

Latvijas Valsts prezidents

Rīga

Nr. 271

2007. gada 28. decembrī

Latvijas Republikas
Saeimas priekšsēdētājam
Gundaram Daudzem

A. god. Saeimas priekšsēdētāja kungs!

Šā gada 20. decembrī Saeima, pieņemot likumu "Grozījumi Robežsardzes likumā", atbalstīja Robežsardzes likuma papildināšanu ar 46.¹ pantu ar nosaukumu "Citas sociālās garantijas robežsargiem". Minētā tiesību norma paredz robežsargiem tiesības ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādē savu bērnu sešu mēnešu laikā no lūguma iesniegšanas dienas.

Vēlos norādīt, ka pilnībā atbalstu nepieciešamību noteikt un nodrošināt papildus vai īpašas sociālās garantijas valsts dienestā nodarbinātajiem, lai piesaistītu kvalificētus darbiniekus, novērstu kadru trūkuma problēmu arī Latvijas attālākajās vietās, un radītu šajā dienestā strādājošiem viņu dienesta pienākumu raksturam atbilstošus darba apstākļus. Jo īpaši svarīgas šādas garantijas ir tām personām, kuras valsts dienestā tiek pakļautas pārcelšanai uz citu dienesta vietu ievērojot tā dēvēto rotācijas principu.

Lai nodrošinātu vienotu un vienlīdzīgu tiesisko pamatu dienesta gaitai dažādās Iekšlietu sistēmas iestādēs, tika pieņemts speciāls Iekšlietu sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums. Līdz ar minētā likuma spēkā stāšanos 2006. gada 1. oktobrī, Robežsardzes likumā spēku zaudēja tie likuma panti, kas paredzēja atsevišķas sociālās garantijas

robežsargiem. Tādējādi šobrīd jautājums par visas Iekšlietu ministrijas sistēmas, tai skaitā robežsardzes darbinieku sociālajām garantijām, kā arī pārcelšanu citā amatā jeb tā saukto rotāciju tiek risināts Iekšlietu sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likumā. Tāpēc, manuprāt, gan no tiesību aktu sistēmas, gan no juridiskās tehnikas viedokļa jautājums par sociālajām garantijām robežsargiem kā Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs strādājošajiem, ir jārisina minētajā likumā par dienesta gaitu valsts dienestā Iekšlietu ministrijas sistēmā. Turklāt, sociālo garantiju jautājums robežsargiem būtu jāskata konceptuāli un kopsakarā ar citām profesionālā dienestā dienotajām amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm – policistiem, ugunsdzēsējiem, Ieslodzījuma vietu pārvaldes darbiniekiem.

Vēlos vērst Saeimas uzmanību uz to, ka jautājumā par robežsargu tiesībām ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādē savu bērnu saduras divas nozīmīgas funkcijas. Proti, pašvaldību funkcija nodrošināt pirmsskolas un skolas vecuma bērnus ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, un valsts funkcija nodrošināt sociālās garantijas valsts dienestā strādājošiem. Īpaši svarīgas šādas sociālās garantijas ir situācijā, kad valsts dienestā esoša amatpersona tiek pārcelta citā amatā, kas bieži vien nozīmē arī pārcelšanu uz citu dzīves vietu citas pašvaldības teritorijā. Līdz ar to šīs abas funkcijas nevar tikt realizētas atrauti viena no otras, risinājumam nepieciešama aktīva valsts un pašvaldību sadarbība.

Vēl jo vairāk, jāuzsver, ka abas minētās pašvaldības un valsts funkcijas ir nesaraucami saistītas ar Latvijas Republikas Satversmes 110.pantā garantēto valsts aizsardzību un atbalstu ģimenei.

Diemžēl, izvērtējot augstākminēto š.g. 20.decembrī pieņemto likumu ir jāatzīst, ka visa atbildība gulstas vienīgi uz pašvaldībām, tajā nav paredzēts valsts līdzatbildības un līdzfinansējuma pienākums valsts dienestu pildošo robežsargu tiesību nodrošināšanā ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādē savu bērnu sešu mēnešu laikā no lūguma iesniegšanas dienas. Tas savukārt nozīmē, ka, ņemot vērā to situāciju, kāda ir izveidojusies ar pieprasījumu pēc vietām pirmsskolas izglītības iestādēs, piemēram, Rīgā un lielākajās Latvijas pilsētās, minētā tiesību norma realitātē var netikt īstenota un palikt tikai deklaratīva.

Jāatzīmē, ka situācija ar vietu nodrošināšanu pirmsskolas iestādēs robežsargu bērniem, kuri sakarā ar vecāku dienesta rotāciju ir spiesti mainīt dzīves vietu, kārtējo reizi parāda, ka arī pirmsskolas izglītības sistēmai kopumā līdzīgi kā vispārējās izglītības sistēmai būtu jādarbojas principam „nauda seko bērnam”.

Turklāt spēkā esošie Ministru Kabineta Noteikumi Nr. 735 "Noteikumi par minimālo un maksimālo izglītojamo skaitu valsts un pašvaldību vispārējās izglītības iestādes klasēs, pirmsskolas izglītības iestādes grupās, speciālās izglītības iestādēs un sociālās un pedagoģiskās korekcijas klasēs" paredz izglītības programmas apguvei vienā grupā pieļaujamo bērnu minimālo un maksimālo skaitu, kas sarežģītis Robežsardzes likuma 46.¹ panta piemērošanu, jo tas savukārt paredz iespēju, ka bērns būtu jānodrošina ar vietu pirmsskolas izglītības iestādē arī mācību gada vidū, kad grupas jau ir nokomplektētas.

Tādēļ man ir jāsecina, ka augstāk minēto sociālo garantiju noteikšana Robežsardzes likumā ir notikusi sasteigti, nepienācīgi izvērtējot tās īstenošanas iespējas un mehānismus. Iespējams, tā ir noticis tādēļ, ka priekšlikums noteikt robežsargiem tiesības ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādē savu bērnu tika iesniegts Saeimā tikai uz likumprojekta 2.lasījumu, nevirzot šo iniciatīvu Ministru kabineta Kārtības rullī noteiktajā kārtībā un nesaskaņojot šīs normas realizācijas iespēju ar Tieslietu, Finanšu un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijām, nedz arī ar pašvaldībām, kurām šī norma būs jāīsteno dzīvē.

Nemot vērā iepriekš minēto, un, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 71. pantu, nosūtu 2007. gada 20. decembrī Saeimā pieņemto likumu "Grozījumi Robežsardzes likumā" otrreizējai caurlūkošanai.

Vienlaicīgi, pamatojoties uz Satversmes 47.pantu, ierosinu veikt attiecīgus grozījumus Iekšlietu sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likumā, lai tajā noteiktās sociālās garantijas iekšlietu ministrijas sistēmā strādājošiem papildinātu ar tiesībām ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādē savu bērnu.

Nemot vērā jau pieminēto situāciju ar milzīgo pieprasījumu pēc vietām pirmsskolas izglītības iestādēs un pašvaldību funkciju nodrošināt ar vietām šajās iestādēs visus bērnus, manuprāt, tiesības ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādē savu bērnu uz vecāku dienesta laiku pirmām kārtām būtu jānodrošina tām valsts dienesta amatpersonām, kurām saistībā ar pārceļšanu citā amatā ir jāmaina sava dzīves vieta.

Cienā,

Valdis Zatlers

Valdis Zatlers